

«	predstavitev
<h1>uksuzne vile</h1>	<h1>D</h1> <p>uvodnik intervju esej predstavitev prevodi</p>

Tipologija stanovanjske vile je v slovenskem prostoru kronično manjkala oziroma so bili kvalitetni primeri tako redki, da niso imeli vpliva na širši prostorski kontekst. Prestižne hiše so pomembni elementi vzpostavljanja sodobne kulturne krajine. V Slovenijo se hitro vrača stavbni tip vile, v razponu od urbane do suburbanne variante. Vile se umeščajo v poseljeni prostor in ga preoblikujejo. Arhitekturni nivo vil pa je neenoten in ni odvisen od denarja, ki ga je vložil naročnik, pač pa od njegovega in arhitektovega kulturnega nivoja.

Nove vile vzpostavljajo razliko do običajnih hiš z amorfnostjo ali globalističnimi "turbo folk" izpeljavami. Zato potreba po izrazu individualnosti v zaenkrat še zaznavnem prostoru uravnalovke deluje kot eksces. V tem oziru so nekatere realizacije naletele na ostra nasprotovanja širše družbe oziroma celo državnih medijev kot nekaj, kar ne sodi v prostor, ker ga "kvari".

Sodobna slovenska vila s svojo formo zavestno odstopa od običajne in uveljavljene podobe slovenske individualne hiše - socrealističnega transformatorja. Bistvo spremembe pomeni iskanje nove podobe in ne toliko novih prostorskih kvalitet, pomeni iskanje vsebin prestižnega interierja in prinaša raziskovanje sodobne, diferencirane rabe prostorov v hiši (kar pomeni več delovnih miz v hiši, več monitorjev, več bidejev, ...). Kakšno pozicijo bodo v naslednjih letih zavzele sodobne vile je seveda vprašanje, na katerega je ob le nekaj prepoznavnih realizacijah težko odgovoriti.

Dejavnikov, ki bodo vplivali na razvoj sodobne vile pri nas je veliko, akterjev, ki bodo v teh procesih sodelovali, pa najbrž zelo malo. Tako bo najbrž vsaj še desetletje vsaka realizacija nekakšen kulturni fenomen oziroma označevalec procesa sprememb v nekem okolju, ki je pretvoril podeželja v novi prostor sodobnega urbanega človeka. Posebej pomembno bo, da se bodo te spremembe označile in prepoznavale v t.i. regionalnem kontekstu, ne pa samo kot avtorske eskapacije. *M.D., U.L.*

Luxury Residential Houses

There was a chronic absence of the luxury residential house typology in Slovene space, and quality examples were so rare that they had no influence on the wider spatial context. Prestigious houses are important elements in establishing a contemporary cultural landscape. The luxury house building type, ranging from the urban to the suburban variant, is making a swift come-back in Slovenia. These houses are placed into a populated area, which they transform. The quality of their architecture is uneven, however, and it is not directly related to the amount of money invested but rather to the level of cultural awareness of the investor and the architect.

New luxury houses are differentiated from ordinary houses through amorphous "sculpturality" or tawdry executions in the globalist vein. This is why in this space permeated by equalising tendencies, the need to express individuality still comes across as excess. In this regards, certain realisations were subject to wide public disapproval and even featured in the national media as something not belonging into area and allegedly "spoiling" it.

With its form, the contemporary Slovene luxury house consciously deviates from the common and established image of the Slovene individual residential house - the mundane socialist-realist cube with the side length of 10 metres, humorously nick-named the "power transformer". The essence of this change is the search for new form rather than for new spatial quality, it is the search for contents within the prestigious interior and leads to the study of contemporary, differentiated use of the spaces in a house (which means several desks in the house, several monitors, several bidets, etc). With only a few non-derivative realisations, the question of the position of luxury residential houses in the coming years is a difficult one to answer.

There will be many factors influencing the evolution of the contemporary luxury house in Slovenia but the individuals to be involved with these processes are probably very few. All through the following decade at least, every realisation is likely to represent a cultural phenomenon of a sort, or a signifier of the process of change within an environment, the process that transformed the countryside into the new space for the contemporary urban person. It is particularly noteworthy that these changes will be marked and seen within the so-called regional context, rather than merely as an author's excess.

ab

predstavitev

rezidenca nizozemskega veleposlanika

 Z
 3

 arhitektura:
Matija Bevk,
Vasa J. Perovič,
Bevk Perovič arhitekti
 sodelavec:
Blaž Kandus

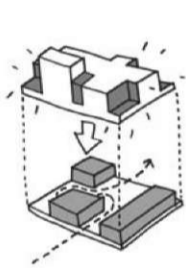
 investitor:
Kraljevina Nizozemska
 lokacija:
Ljubljana, Koseze, Draga 52
 velikost objekta:
450 m²

 leto:
2003

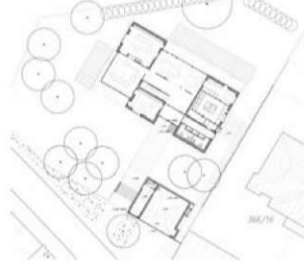

Foto: Bogdan Zupan

3.01

Ljubljana se ni zmoгла pripraviti na svojo vlogo prestolnice. Tako tudi ni predvidela posebne diplomatske četrti in je raje prepustila tujim državam, da se sama znajdejo, kot vedo in znajo. Tako ambasade in diplomatske rezidence nastajajo brez pravega reda neenakomerno po celem mestu. Nizozemska, ki načrtno skrbi za kvalitetno arhitekturo svojih predstavništev, se je v Ljubljani, kot ena redkih, odločila za novogradnjo. Pri izbiri mladih arhitektov Bevka in Peroviča, jih ni prepričala le njihova kvaliteta, pomagalo je tudi dejstvo, da ima Vasa J. Perovič nizozemsko državljanstvo. Lokacija je v mirnem predmestju Ljubljane, kjer prevladujejo individualne hiše dvomljive arhitekturne kakovosti. S parcelo je naročnik dobil tudi načrt, ki pa ga ni prepričal. Zato sta arhitekta rezidenco zasnovala popolnoma na novo in pri tem upoštevala specifične potrebe veleposlanika. Ne gre za običajno stanovanjsko vilo, namenjeno bivanju, ampak naj bi stavba omogočala tudi določene protokolarne aktivnosti. Zato je pritličje urejeno kot reprezentativno stanovanje: dnevna soba, jedilnica, knjižnica in delovna soba so urejene tako, da omogočajo organizacijo sprejemov in uradovanja. Prostori so povezani s številnimi vrati, ki, tudi v skladu z nizozemsko tradicijo, omogočajo, da celotno pritličje deluje kot enoten prostor. Tam je tudi velika garderoba in priročna razdelilna kuhinja, ki pokriva potrebe cateringa. Pravo, zasebno stanovanje veleposlanika je šele v nadstropju. Tu je tloris bolj zaprt, zunanjsčina pa je obložena z lesom. V nadstropju so tudi sobe za goste. Tako stavba omogoča zniževanje stroškov rednih sprejemov in namestitve gostov. Zgornje leseno nadstropje ni enake višine. Skupaj z izrezi za balkone in terase so nastali dinamični volumni, ki izhajajo iz tradicije nizozemskega Neo-Plasticizma, čeprav se zdi, da sta se arhitekta zgledovala tudi pri Aaltu. Lesena obloga na fasadi je iz vidnega lesa z vmesnimi letvicami, ki so pobarvane z belo barvo. Ker bo les sčasoma obledel, služi bela barva kot okvir končne svetlejše barve. Stavba je doživela pohvale predvsem od diplomatskega zbora v Sloveniji, a je kljub temu zaenkrat ostala brez posnemovalcev. *A.H.*

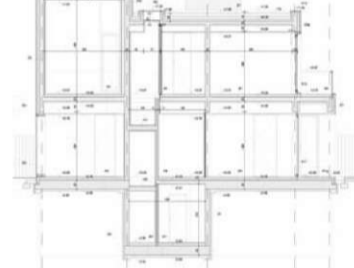
Koncept

Situacija

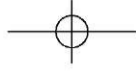

Tloris pritličja

Prerez

predstavitev

ab

ab

predstavitev

vila bled

arhitektura:

Rok Oman, Špela Videčnik

sodelavci:

**Mladen Bubalo, Ivana Šehić,
Rok Gerbec, Urša Jazbinšek,
Neža Oman**

investitor:

zasebni

lokacija:

Bled

velikost objekta:

1.200 m²

leto:

2004

investicija:

2,5 mio EUR

Foto: Tomaž Gregorič

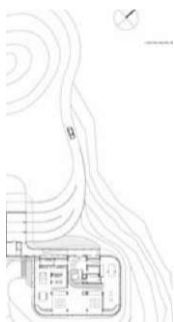
3.02

Bled je slovenska podoba raja. Prestižnost mondenega turističnega bisera se tu najbolj spektakularno sreča z domačijsko idilo. Kam torej umestiti sanjsko hišo, če denar ni vprašanje? Jasno, na obalo jezera. Torej gre za sanjsko hišo na sanjski lokaciji, za ultimativen luksuz sodobnega slovenskega uspešneža, za podoben koncept, na podlagi katerega so že vedno nastajala prevratne luksuzne vile, kot npr. v zgodnjih tridesetih Miesova vila Tugendhat ali v začetku štiridesetih Aaltova vila Mairea.

Le da so se časi spremenili. Danes so vile bogatašev po pravilu bolj poza kot inovacija, bolj izraz kulture naročnika kot vizije arhitekta. Pri tej vili pa je drugače, arhitekturna ambicija avtorjev je povsem v ospredju.

Projekt je prenova in dozidava vile iz 19. stoletja. Arhitekta sta uspela ohraniti neoklasični princip kompozicije in umestitve v pokrajino ob tem, da sta površino povečala za več kot dvakrat. Pritličje vile je razširjeno v zaobljen podstavek, na katerem je terasa. Od daleč se vila staplja s pokrajino. Šele od blizu opazimo široko zaobljeno bazo iz stekla, v kateri so dnevni prostori z razgledom na jezero. Tudi servisni prostori in garaža so v zalivu novega spodnjega volumna. Prostori so višinsko in vsebinsko diferencirani. Intimnejši družinski del je spravljen v prvo in drugo nadstropje, v prenovljeno obstoječo vilo. V prvem nadstropju so otroške spalnice, ki se odpirajo na široko teraso - streho dozidka, v drugem pa prostori lastnika. Vsa tri nadstropja povezuje okroglo leseno stopnišče, na katerega gledajo javni prostori hiše. Razkošje privilegirane razgleda je nadgrajeno z dragimi materiali in obdelavami ter z razkošnimi dimenzijami prostorov. *M.D.*

G

Situacija

Tloris nadstropja

-e

predstavitev

ab

ab

predstavitev

vila v šmarci

arhitektura:
Vanja Gregorc, Aleš Vrhovec
Gregorc Vrhovec arhitekti
 sodelavci:
Sandra Grum, Nataša
Mrkonji, Peter Ličen

investitor:
zasebni
 lokacija:
Šmarca pri Kamniku
 velikost objekta:
430 m²

leto:
2004

Foto: Damian Švarc

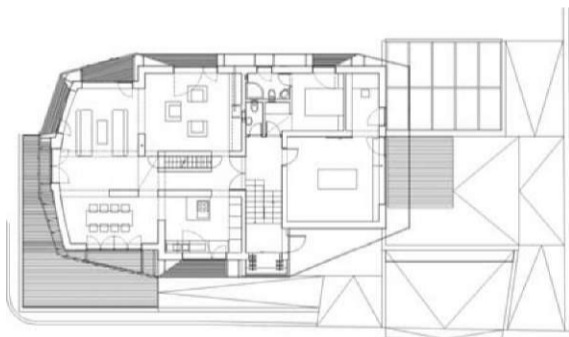
3.03

Projekt vile v Šmarci tandemoma Vrhovec in Gregorc je ekscesen in provokativen v več pogledih. Specifična situacija in zasnova objekta burita duhove. Amorfna oblika, pozidava celotne parcele, predelava delavske stanovanjske hiše v prestižen bivanjski objekt z nadstandardnimi prostori ob ohranjanju stare zasnove v največji možni meri, uporaba kovine in refleksnih materialov za fasado ter izpostavljena lokacija so elementi njene izstopajoče drugačnosti.

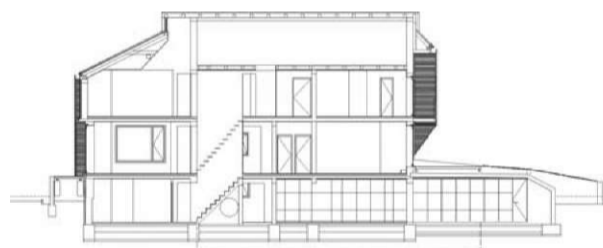
Hiša je plod sintetiziranja mnogih procesov na različnih ravneh, ki so med seboj povezani v negaciji negacije. Slednje najbolje dokazujejo prav urbanistične sprememljivke, ki so močno vplivale na snovni proces. Z vnosom hipodamske mreže na sredo kmetijskih površin in v neposredno bližino sakralnega objekta ter organsko raščenege naselja se je že pred petimi desetletji pričel urbanizacijski proces, ki je sprožil negiranje konteksta kulturne krajine 19. oz. začetka 20. stoletja. Nova stavba na vogalu ortogonalne parcelacijske mreže torej ni le kontrast stavbnemu segmentu "transformatorjev" z mnogimi prizidki, temveč je dosledno nadaljevanje procesa odvoda, ki je bil sprožen pred več kot pol stoletja.

Arhitekta sta se lotila vprašanja preureditve nekvalitetne stavbe, ki je bila pred slabim desetletjem na hitro prezidana iz tipske enodružinske hiše v poslovno stavbo. Naročnik je zahteval, da arhitekta stavbo ponovno spremenita v stanovanjsko in ohranita njeno statično substanco, preko katere sta arhitekta položila fasadno opno. V stavbo sta vrnila "skrito" vertikalno jedro, preko katerega ima investitor povezave s prostori, ki so prilagojeni željam in potrebam naročnika (garaža, savna, bazen, akvarij, sprejemnica, delovni prostor, spalnica s salonom). Tako sta dobila ključni arhitekturni element vile - komunikacijsko jedro, obdano s fluidnim prostorom. Novo sredico sta oblekla v grafično dekoriran tekstil, ki osredinja svetle stene oboda in vzpostavlja kontrast v notranji, mehki, subjektivizirani lupini in nasproti metalni razosebljenosti zunanje opne.

Posebnost hiše (je bil) je dizajniran, definiran, detajliran interior. Ob res izredno precizno izvedenih detajlih, ki jih povezuje skrb za dosledno ohranjanje ene same ploskve (izravnost tekstur in profilov na notni ravnini), je brez dvoma največja kvaliteta zasnove notranjosti preišljeno usmerjanje pogledov navzven. Iz ključnih bivalnih prostorov hiše so vzpostavljeni "zen" pogledi v podobo kulturne krajine 19. stoletja in v "večnost" narave. Z nadzorovanim vizualnim razširjanjem prostora so toga, neprostorna statična struktura nekdanje delavske hiše in nekatere njene, za arhitekto boleče nepravilnosti učinkovito zabrisane. Hiša deluje precej bolj prostorno, kot je mogoče pričakovati. *UL*

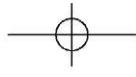

Tloris pritličja

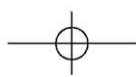
Prerez

predstavitev

ab

ab

predstavitev

stanovanjsko gospodarski kompleks kolovec

arhitektura:	investitor:	leto:
Andreja Jug	zasebni	2004
sodelavke:	lokacija:	investicija:
Marinka Škrilec Lukač,	Kolovec	1.000 EUR/m²
Sanja Škrinjar Zorc,	velikost objekta:	
Alenka Kragelj	1.107 m²	

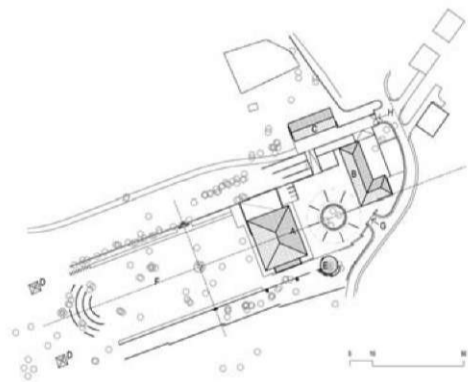
Foto: Miran Kambič udia

3.04

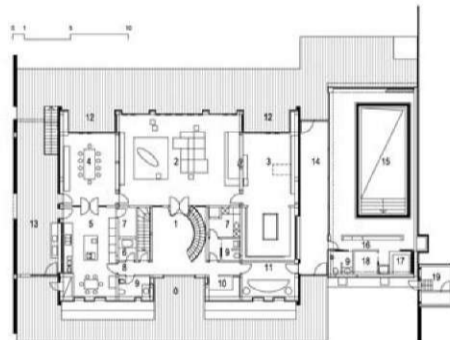
Grad Kolovec dokumenti omenjajo že v 16. stoletju. Večkrat so ga obnavljali, v baroku pa so pred njim uredili park. Grad so leta 1943 požgali partizani in od grajske stavbe in pomožnih poslopij ni ostalo praktično nič. Ohranil se je le baročni park francoskega tipa s kapelo in dvema paviljonoma, ki je bil zaščiten kot spomenik prve kategorije. Ravno park je investitorja tako očaral, da sta sklenila posestvo kupiti in si na njem zgraditi dom. Pristojni so dovolili novo gradnjo le na mestu in v gabaritih nekdanje grajske stavbe, kot nekakšno nadomestno gradnjo. Tako se je arhitektka Andreja Jug znašla pred nalogo, kije narekovala nekakšno romantično rekonstrukcijo baročne grajske stavbe. Vendar se je odločila za sodobno rešitev in o tem je uspela prepričati tudi investitorje. Danes živimo drugače kot nekoč, zato mora biti stavba prilagojena sodobnemu načinu življenja in sodobnim tehnološkim rešitvam.

Glavna stavba stoji v osi baročnega parka. V pritličju je veliko preddverje, iz katerega pridemo v dnevno sobo. Levo je jedilnica s kuhinjo, na desni knjižnica z biljardom in še naprej pokrit bazen s savno. V nadstropju so spalnice. Vsi bivalni prostori so odprti proti parku, ki predstavlja glavno temo celotne zasnove. Osnova zasnove parka, ki ga zaključujeta dva paviljona, je tako narekovala celotno kompozicijo novih posegov. Druga pomembna tema je svetloba, ki je bodisi poudarjena s temnim pasom oken pod napuščem glavne stavbe ali pa kraljuje na grobi površini kamnite obloge in jo spreminja v relief. Arhitektka se je ukvarjala tudi s pojavnostjo arhitekture ponoči. Umetna svetloba, ki jo je mogoče usmerjati in omejevati, daje arhitektu v temi še večje možnosti načrtovanja prostora. Andreja Jug je to v celoti izkoristila in ustvarila čaroben večerni ambient. Pri samih stavbah navdušuje izjemna skrb za materiale in detajle. Bogastvo predstavlja samo gradivo - omet, les in kamen, ki namiguje na kamniti podporni zid, ohranjen v parku. Materiali so uporabljeni dosledno, detajli so izčiščeni. Eleganca se kaže skozi jasnost in zadržanost.

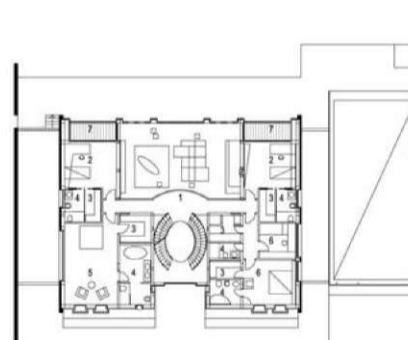
Poleg glavne stavbe je arhitektka zasnovala še gospodarsko-bivalni objekt z garažami in dvema apartmajema ter pomožno skladišče. Objekta tvorita zaključeno dvorišče pred vhodom v glavni objekt in sta tudi nekaj stala na tem mestu. A. H.

Situacija

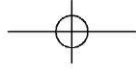

Tloris pritličja

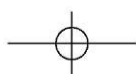
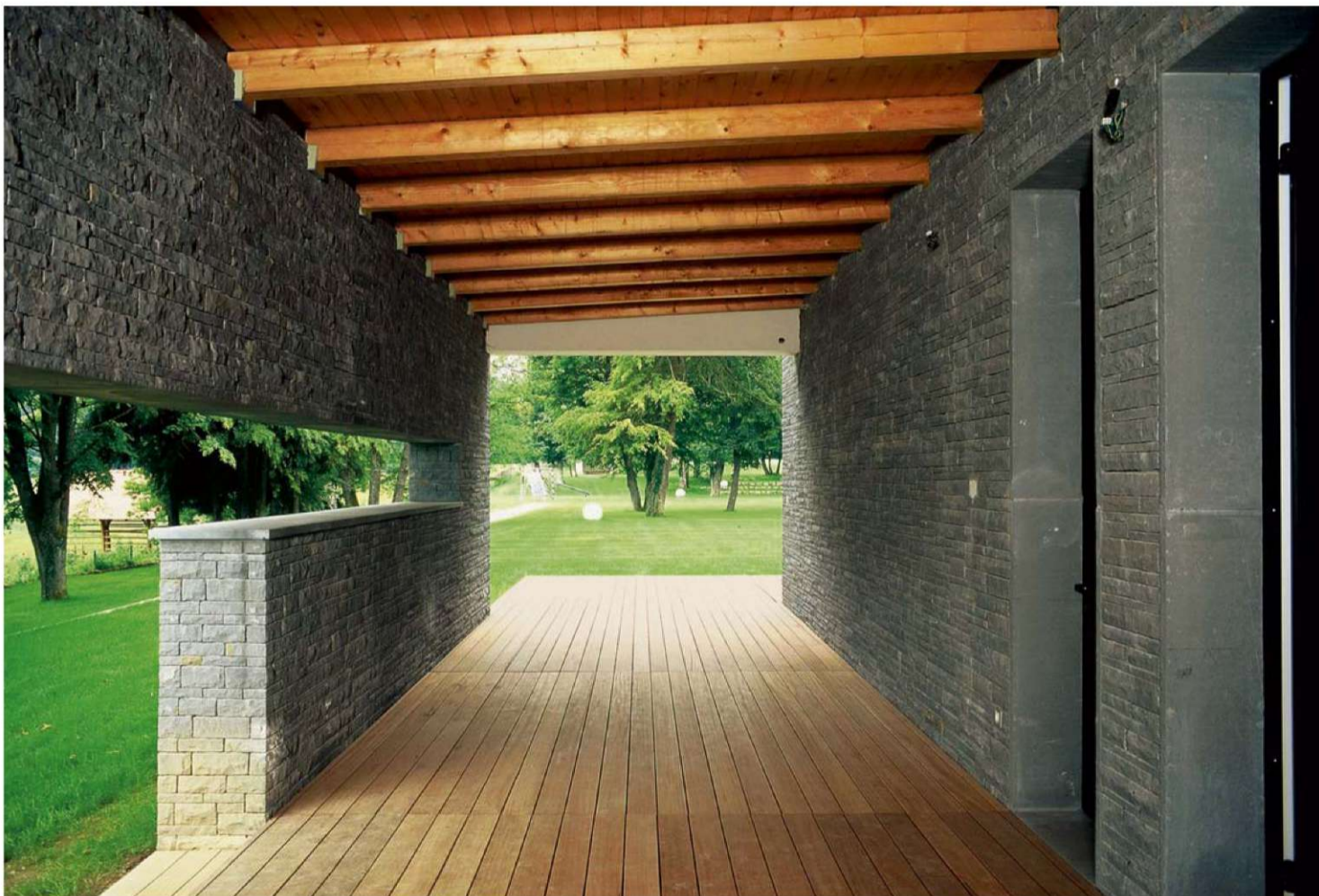
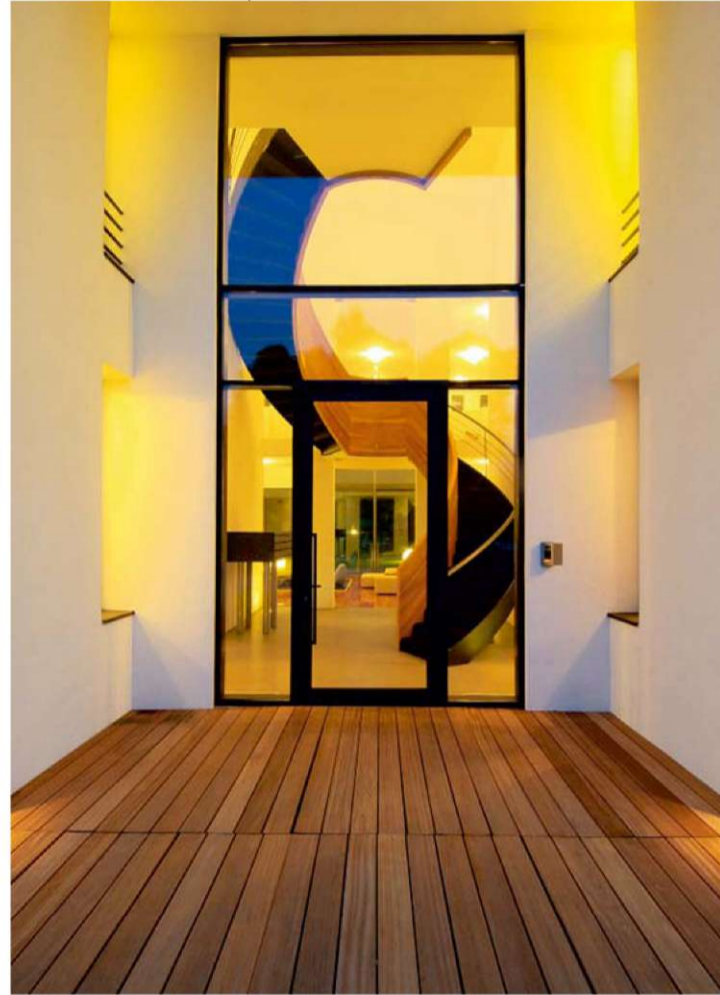
Tloris nadstropja

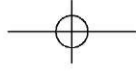

predstavitev

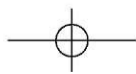
ab

ab

predstavitev

predstavitev

ab

